

uden interesse for geografer, der arbejder med Færøernes kulturgeografi.

Derimod er der sparet på oplysninger om den fysiske geografi. En vejroversigt over 15 måneder må dog nævnes. I den topografiske beskrivelse bemærker man, at f. eks. Vatnsøyra, Skopun og Klakksvík naturligvis ikke omtales. I sidstnævntes sted nævnes 5 Builinger: Vaa, Upsalun, Gjerun, Mirkjanojri og Ojra. Derimod omtales Skaalatofthir og Skaar, der ikke længere er beboede.

S. indsendte i 1784 til Rentekammeret en del rettelser, han havde foretaget på Juels kort over Færøerne sammen med en anden Færing, hans studiekammerat Nicolai Mohr (begge havde studeret økonomi og naturhistorie i København). Det skulle have været udgivet sammen med Svabos indberetninger, men blev udgivet særskilt i 1789.

Det første spor, dette uvurderlige kildeskrift har sat sig, er Jørgen Landts »Forsøg til en Beskrivelse over Færøerne« 1800, hvor hele afsnit er afskrevet ordret. Dog havde Svabo selv i 1785 publiceret side 391–406. Et mindre udvalg blev udgivet i Tórshavn 1924. Men først nu, 170 år efter indleveringen, blev den trykt i sin helhed. Mon det ikke er en slags rekord?

Det er et kæmpearbejde, magister Djurhuus her har udført (i samarbejde med talrige andre kapaciteter på forskellige felter). Bianco Lunos bogtrykkeri og Løvendahls klichéanstalt har æren for den smukke udførelse. Da det viste sig umuligt at gengive uldprøvernes farver ved reproduktion, blev original færøsk uld spundet, vævet, indfarvet efter de i manuskriptet beskrevne metoder og udklippet i ca. 30.000 småstykker, som blev indklæbet med 36 forskellige i hver bog.

Det er intet under, at bogen allerede er praktisk talt udsolgt.

Aa. H. Kampp.

Færøerne I—II. Udgivet af Dansk-Færøsk Samfund med støtte af Dansk-Færøsk Kulturfond. I kommission hos Det Danske Forlag. København 1958. 20 × 30 cm. 720 s. Med nyttegnet kort i 1:200 000 (med færøsk tekst). Hft. kr. 97,—, vlskb. kr. 137,—.

Carlo Andersen: Færøerne i farver. Fotos: Leo Hansen. E. Wangels Forlag. København 1958. 22 × 30 cm. 115 s. Pris kr. 95,—.

Førstnævnte værk er fremstillet i 2 udgaver, en dansk og en færøsk. Den færøske blev udsolgt allerede i trykkeåret.

Selv færinger vil i dette værk læse adskilligt nyt, og den, der ikke har besøgt øerne den sidste halve snes år, må forbavses ved at erfare den kolossale udvikling, der på mange områder er foregået.

I sit anlæg er værket bredt og omfattende og giver plads for en udførlig skildring af Færøernes natur og kultur. Redaktionen har samlet en stab på 28 medarbejdere, deraf 19 færinger, hver for sig repræsenterende sagkundskaben inden for sit emne. Nogle afsnit er facts-mættede, andre mere journalistisk prægede. Her skal kun omtales de afsnit, der er af særlig geografisk interesse:

Første afsnit er *A. Noe-Nygaard* og *J. Rasmussen*: Geologi, hvori særlig beskrives opbygning og petrografi, medens der er ofret mindre end 2 sider på landskabets udformning. *A. Kiilerich* skriver om klimaet, med

klimatabeler for Tórshavn, Klakksvik, Hvalbøur, Hoyvik og Mikines fyr. Vegetationen beskrives af *R. Rasmussen*, dyrelivet af *R. Spärck*, *F. Salomonsen* og *Å. Vedel Tåning*, strømforhold af *H. Sundstein*. Om fortids og nutids erhvervsliv skriver *S. Pedersen*, *S. Dahl*, *E. Mitens*, *H. J. Jacobsen* og *J. K. Joensen*. Bibliografien, der omfatter over 550 numre, er vist den største hidtil eksisterende, omend den langt fra er fuldstændig.

Tórshavn mangler stadig sin bygeografiske beskrivelse; afsnittet Tórshavn i dette værk er en poetisk skildring ved forf. *William Heinesen*. Storhvalfangsten omtales overhovedet ikke; redaktionen har måske forudset dens ophør i 1959? Den har dog været drevet i århundreder. Heller ikke minedriften omtales, og der fortælles ikke meget om, hvilke fiskeprodukter, der sælges til hvilke lande.

Men man kommer ikke uden om, at dette er *værket* om Færøerne.

Det andet værk er uden diskussion den smukkeste eksisterende bog om Færøerne. Den indeholder 78 billeder; de fleste ligger fototeknisk i topklassen; heraf er 16 helsides farvebilleder og 15 helsides i sort og hvidt. Men det færøske landskab er ikke forvænt med den solskinstemning, som farvebillederne med en enkelt undtagelse har foreviget, og billedudvalget synes i det hele foretaget fortrinsvis ud fra et kunstnerisk synspunkt.

Teksten har form som en rejserapport og danner ikke en enhed med illustrationsmaterialet. Livet på øerne er skildret med sympati og forståelse, men for den, der er nogenlunde velbevandret i færøbeskrivelser, er der intet nyt at hente.

Der er engelsk resumé, og billedteksterne er på dansk, engelsk og færøsk.

Aa. H. Kampp.

Sir Vivian Fuchs & Sir Edmund Hillary: Over Sydpolen. Steen Hasselbalchs Forlag. 1958. 16 × 24,5 cm. 348 s., 64 fotografier, kortbilag m. v. Pris kr. 34,50.

Dette er den officielle bog om den store britiske transantarktiske ekspedition, den der som den første krydsede det hvide kontinent fra basen ved Weddel Havet til basen ved Ross Havet efter at have kørt over selve den geografiske sydpol, hvor amerikanerne sidder i Amundsen-Scott stationen. Bogen er skrevet næsten umiddelbart efter hjemkomsten, og den har derfor ikke kunnet tage hensyn til en nærmere bearbejdelse af det videnskabelige materiale, som ekspeditionen har hjembragt. Man hører i det hele taget yderst lidt om det videnskabelige arbejde, og også mindre end rimeligt er, for der er dog nået vigtige seismiske målinger af istykkelse o.s.v., men bogen giver en morsom og inciterende beretning om hele ekspeditionens forløb og om menneskers reaktioner, når de må leve under så ekstreme vilkår, som en overvintring i Antarktis byder. Den giver et godt billede af de vanskeligheder, som måtte overvindes, og den risiko, man måtte løbe, da man førte weasels og sno-cats igennem de store spalteområder og ind på selve polplateauet. Bogen handler særlig om selve rejsen tværs over Antarktis og om de tekniske problemer forbundet hermed. Bogen er meget vel illustreret, og mange af billederne siger mere om Antarktis, end man tidligere har kunnet finde i nogen dansk rejseberetning. En del af billederne er farveoptagelser, der står smukt.